Թ. ՏԱՐԻ 2465 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 8 ԱՀԵԿԱՆ 4384 14 ԱՊՐԻԼ 1892 29 ՐԱՄԱԶԱՆ 1309 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه ده غلطه ده آره‌وك غزه‌تسی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳՐԻՆ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամական արժէք 150
» » Վեցամեայ » » 75
» » Եռամսեայ » » 40
Օտար երկիրներէ Տարեկան ժրանք 56
» » » Վեցամսեայ » 28
Ընտիր թուղթի վրայ տառատար տպագր Տարեկան Օտ. Ոսկի 2
Դաւադաց թղթատարի ծախքն միւսիկակ Դրուշ 50

Խմբագրութենան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 14/26 ԱՊՐԻԼ 1892

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԿՂԵՐԻ

Բ.

Արեւելեան կղերին համոզումն է թէ մենք պատեհ պէտք է ազգէ միայն իւր հոգեւոր հանգամանքով։ Այն դարուց և ամեն ժողովրդոց մէջ, որքան պաշտամանց կիրառումը մասնաւոր վերութիւն մը տուած է կղերային մարմնոյն։ Եւ ցորչափ մարդիկ հոգեկան պէտք մը զգան հաւատալու գերբնականին, կղերը պիտի վայելէ այս բացառիկ համարում։ Բայց մեզ կը թուի թէ կղերն, ուր որ ալ ըլլայ, պիտի հաչիւ մը կ'ընէ եթէ ժողովրդային համարման միակ հիմ ընդունի իւր կրօնական սքեմ։

Ըստ չենք ուզեր անշուշտ թէ աշխարհիկ ուսմունք ու հմտութիւնք, կրօնական հաւատք ու մաքուր բարոյական և գործունէութիւն ու անձնուիրութիւն չեն երեւիր արեւելեան կղերին վրայ։ Քանի որ խօսքերնիս մասնաւորապէս հայ կղերին վրայ է, եթէ մեք լաւնք՝ մեր եկեղեցական պատմութեան պերճախօս էջերը կը վկայեն թէ յանցելումն հայ եկեղեցականութիւնն ո՛րպիսի արժանեօք գրաւած է իւր հօտին սիրտը։ Մեր սուրբ Հայրապետներուն ո՛չ հաւաք պակած է, ո՛չ բարոյականութիւն, ո՛չ գործունէութիւն, ո՛չ ալ գրական հմտութիւն։ Այսօր ամենէն արժանաւոր արեւմտեան եկեղեցականաց մեծագոյն տենչն է նոյն այն հին հայրապետաց վարուց ու բարուց եւ գործունէութեան հետեւող լինել։ Եւ եթէ չլիներ անոնց ուսումնասիրութիւնն, ո՛ւր պիտի գտնէինք այսօր հայ լեզուն և գրականութիւնը։ Բայց նախ սա ճշդենք որ մեզ արդի կղերին վրայ կը խօսինք, և յետոյ, կ'ակնարկենք ընդհանուր ըմբռնում մը, որով արդի մաս մը հայ եկեղեցականք կը կարծեն թէ ժողովուրդը պէտք է յարգէ զիրենք մի միայն զի հոգեւոր գործի մը պաշտօնեայներն են։

Գուցէ այս ըմբռնումին վերագրելի է որ մեր եկեղեցականութեան այն մասն յորմէ ամենէն աւելի հմտութիւն կը պահանջուի, կուսակրօն կղերն, այնքան փոյթ չի տաներ դպրոցական ուսմունքը կատարելագործելու չափահասութեան մէջ, —անշուշտ յարգելի բացառութեամբ։ Հաղուագէպ չէ լսել և տեսնել բաց ի հայերէնէ ուրիշ լեզու չգիտցող եպիսկոպոսներ ու վարդապետներ։ Անոնց մէջ կան որք նոյն իսկ տող մը թուրքերէն չեն կրնար կարդալ ու զայդ մի պարբերութիւն անսխալ խօսիլ։ Զենք փնտռեր աստուածաբանական խորունկ ուսումներ, զորս ստանալու համար եւրոպան ո՛և է նոր լեզու մը սովրելու ժամանակ չեն գտած, թող հեղինեներէն կամ լատիներէն հին լեզուները։ Քանի որ իրենց պաշտօնին բերմամբ ժողովուրդն հովուել կը կոչուին, բնական է որ գէթ երկրին տիրող լեզուն գիտնան ու քաջալերած գրածնին։ Իլանութեանց հետ պարտաւորիչ յարաբերութիւնք էական պայման մ'ըրած են այս ուսում և վարժութիւն։ Անոնցմէ որ իրենց մասային պաշարին այս գրեթէ նիւթական մասն այնքան անխամ թողած են ու կը թողուն, բնականապէս չի կրնար պահանջուիլ խնայական աւելի ընդարձակ հետաքրքրութիւններ, եկեղեցական մատենագրութեան բաղդատական ուսումնասիրութիւններ, այնպիսի ընթերցումներ՝ ի մի բան՝ որոց նպատակն ըլլայ իրազեկ լինել արդի իմացական և բարոյական շարժման։ Կը գովենք այն վարդապետներ ու եպիսկոպոսներ որք՝ դպրոցական կրթութեան թերին ինքնօգնութեամբ լրացնելով՝ ժամանակ ու միջոց գտած են սովրելու մէկ-երկու լեզուներ՝ իրենց արդէն գիտցածէն զատ, և հոգեւոր մեծագոյն զուարճութիւն կը գտնեն ընտիր հեղինակաց ուսումնասիրութեան մէջ։ Այսպիսեաց մասնակի յաջողումն իսկ աւելի զարմանալի կը ցուցնէ բազմաց անբացատրելի, տարաբնական զանցառութիւնը, մտային անտարբերութիւնն, որով տարիներ կ'անցուսնեն մի եւ նոյն խոնարհ մակարդակին վրայ, չդգալով այսպիսի վիճակի մը անսովորութիւնը, քանի որ համոզուած են թէ կրօնականութիւն այլ է, ուսումնականութիւն այլ, և թէ կրօնական մը յարդի լինելու համար ուսումնական լինելու պէտք չունի։

Նոյն համոզման պէտք է անշուշտ վերագրել որ գրական գործունէութեան ո՛և է նշոյլ չենք տեսներ մեր կուսակրօն կղերին վրայ։ Անոնցմէ շատեր վանքեր կը կառավարեն, կամ վանքերու մէջ կ'ապրին, և տարիներ կուգան կ'անցնին միապաղաղ, ու մեք վանորէից մէջ վակեալ իմայական ու կրօնական գանձերուն վրայ նոր ըլլս մը չենք ընդունիր վանական հարց կողմէ։ Եւ յետոյ, եթէ իրենցմէ ոմանք կարենան առարկել թէ առաջնորդական գործոն և բազմաշրջոյ պաշտօններ առիթ չեն թողուր գրականութեամբ զբաղելու, բայց ուրիշներ քարոզչական հանգարտ պաշտօնով կը շատանան, և դարձեալ չենք տեսներ կամ չենք լսեր որ իրենց պարապոյ ժամերը նուիրած ըլլան ուսումնական նիւթերու և հեղինակութիւններու։ Պարզ խօսինք, գրական աշխատութիւնք չենք հրապուրեր մեր կուսակրօն հայրերը։ Ասա եւս անշուշտ գովելի բացառութիւն պիտի համարինք այն քանի մը ծանօթ անուններ որք ամենուս չրթանց վրայ են։ Բայց այդ պատկառելի փոքրամասնութիւն ուրիշ բանի չի ծառայեր բայց եթէ մեծամասնութեան ոչ-գրասէր բնաւորութիւնն աւելի մերկապարանոց ի վեր հանելու։

Եւ սակայն, ո՞րքան նիւթեր որ հայ գրագէտ եկեղեցականի մը նախանձայուզութիւնը կրնան շարժել՝ գրիչ ձեռք առնելու համար։ Կրօնական սխալ գաղափարներ, բարոյական թիւր սկզբունքներ, ընկերային ապականեալ ըմբռնումներ, Հայ եկեղեցւոյ վարդապետութեանց ծուռ մեկնութիւններ, Հայ եկեղեցւոյ վերաբերեալ անցեալ իրողութեանց խեղաթիւրումներ, ասոնք և այսպիսիք որ ամեն օր կը հրատարակին, որք չատ անգամ կը տիրեն հրապարակին, նոյն իսկ մեր ընթերցաս, մի՞թէ գրգռելու չեն մեր եպիսկոպոսներն ու վարդապետներն՝ իրենց սրբազան պաշտօնին էական մասերէն մին կատարելու։ Բայց ճշմարիտ է թէ մոլորութեան դէմ մաքառելու համար գոնէ հաւասար զէնքերով զինուելու պէտք մը կայ, և անհմուտ դրչաց ճամարտակութիւնն աւելի վնաս քան օգուտ կրնայ յառաջ դալ Հայ Եկեղեցւոյ։

* * *

Հապա կարեւորագոյն կէտին վրայ ցուցած զանցառութիւնը։—Քարոզի մը պատրաստումը մտային աշխատութիւն մ'է։ Քարոզի մը արտասանումը ֆիզիքական աշխատութիւն մ'է, և ս'ըլսմ ունինք կուսակրօններ, որք հաւասարապէս կը խուսափին այս իմացական և այս ֆիզիքական յոգնութենէ։ Կ. Պոլսոյ մէջ իսկ Մեծ Պահքներ իրարու կը յաջորդեն, և քանի՞ հատ ունինք քարոզիչներ որոց քարոզներն այս հոգեւոր ամիսին շրջանիս մէջ մանաւոր մտագրութեան առարկայ եղած ըլլան։ Լեզուական, ուսումնական ու գրական պարապմունքներն ամենէն աւելի անօգուտ համարող եկեղեցականն անգամ չի կրնար անշուշտ ուրանալ թէ քարոզը նուիրական պարապմունքի մ'է, բայց և այնպէս չի կատարուիր, և հոգեւոր սնունդէ զուրկ կը թողուի հայ հաւատացեալ ժողովուրդը։ Թո՛ղ թէ քարոզն հաւատացելոյն միայն չուղղուիր։ Նպատակ ունի թերահաւատն ևս համոզել, վարանմիտը զօրացնել իւր հաւատքին մէջ, և նիւթերը սահմանափակեալ չեն միայն գերբնականին։ Ծնողական պարտաւորութիւնք, զաւակաց դաստիարակութիւն, մանաւանդ բարոյական կրթութիւն, ընտանեկան կեանք, ամուսնական պարտաւորութիւնք, Աւետարանի սկզբունք ամուսնական յարաբերութեանց վրայ, որդիական պարտաւորութիւնք, ընկերային հաղորդակցութիւնք, կենաց վայելք ու դառնութիւնք, աշխարհի մէջ նոր թեւակոխող երիտասարդաց պիտանի զգուշութիւնք և յորդորք, աշխարհի փորձութիւնք, այո և այսպիսի նիւթեր որք չեն պակասիր ուրիշ բանի չի ծառայեր բայց եթէ մեծամասնութիւն ոչ-գրասէր բնաւորութիւնն աւելի մերկապարանոց ի վեր հանելու։

Ամենուս ալ ծանօթ է թէ հայ գրագէտ եկեղեցականի մը նախանձայուզութիւնը կրնան շարժել՝ գրիչ ձեռք առնելու համար։ Կրօնական սխալ գաղափարներ, բարոյական թիւր սկզբունքներ, ընկերային ապականեալ ըմբռնումներ, Հայ եկեղեցւոյ վարդապետութեանց ծուռ մեկնութիւններ, Հայ եկեղեցւոյ վերաբերեալ անցեալ իրողութեանց խեղաթիւրումներ, ասոնք և այսպիսիք որ ամեն օր կը հրատարակին, որք չատ անգամ կը տիրեն հրապարակին, նոյն իսկ մեր ընթերցաս, մի՞թէ գրգռելու չեն մեր եպիսկոպոսներն ու վարդապետներն՝ իրենց սրբազան պաշտօնին էական մասերէն մին կատարելու։ Բայց ճշմարիտ է թէ մոլորութեան դէմ մաքառելու համար գոնէ հաւասար զէնքերով զինուելու պէտք մը կայ, և անհմուտ դրչաց ճամարտակութիւնն աւելի վնաս քան օգուտ կրնայ յառաջ դալ Հայ Եկեղեցւոյ։

* * *

Հմտութիւն ու պերճախօսութիւն, հաւատք ու բարոյականութիւն, գործունէութիւն ու անձնուիրութիւն երբեակ պատճառ նկատեցինք ընդհանրապէս արեւմտեան կղերին արդեւոյթեան իւր հօտի վրայ։ Այս ձիրքերով օժտեալ հայ եկեղեցականութիւն մ'ալ տեղի չունի կասկածելու թէ իւր օրինաւոր ազդեցութիւնը կրնայ պահել իւր հօտի վրայ, որ տարբեր տարբեր վիճակներու և արկածներու մէջ դարերէ հետէ կապեալ մնայեր է իրեն հետ։ Դարերու շարքն արդարեւ պատկառելի է։ Բայց ժամանակակից կրօնական իրողութիւնները պատմութեան լուսով դատած ժամանեմիս տեսողական չփոթութիւնէ մը կամ անձնախաբութիւնէ մը պէտք է զգուշանանք։ Դալափար մը զոր կազմելու համար դարեր չեն օգտած՝ տարիներ կրնան բաւել զայն փճացնելու՝ մտային գործունէութեան արդի եռանդուն շրջանիս մէջ, եթէ նոյն դալափար նոր այժ մը չտանայ այն նոր մտային գործունէութենէն իսկ։ Ուստի, թէեւ սոսկ կրօնային երկիւղածութիւնը դարերէ հետէ բաւեր է հայ եկեղեցականութեան գիրքն ակնածելի ցուցնելու հայ ժողովրդեան մէջ, բայց մի կողմէ օտար կղերին ընծայած օրինակներուն առնչեւ, միւս կողմէ մտային արդի յառաջդիմութեան հանդէպ, պէտք չէ զարմանալ եթէ հասարակային աւելի խստապահանջ միտք մը աւելի մեծ կատարելութիւններ ուզէ տեսնել իւր եկեղեցական մարմնոյն վրայ, կամ լաւ ևս՝ նուազ թերութիւններ։

Այս ձիրքերէ մին ալ որ այս թերահաւատ ժամանակիս մէջ ամենէն աւելի կը խնդրուի՝ նոյն իսկ հաւատքն է, մեր նախնեաց կրօնական սուրբ հաւատքն, և բարոյականն է, մեր նախնեաց անստգիտ բարոյականն։

Այո՛, շատ տրամաբանական պահանջում մ'է թէ անոնք որ հաւատոյ պաշտօնեայն են՝ հաւատացեալ մարդիկ լինին իրենք, ամենօրեայ վարք ու բարքով գործնական օրինակն ընծայելով ու համոզում գոյացնելով հասարակաց մէջ թէ կը հաւատան իրենց ջատագոված վարդապետութեանց։ Այնենն անկրօն իսկ կ'ակնածի ու կաղաչի երբ ճշմարտապէս հաւատացեալ եկեղեցականի մը առջեւ տեսնէ ինք զինք։ Միայն հաւատացեալ եկեղեցականի մը խօսքը կարող է ազդել հոգիներուն։ Եւ բանաւոր է պահանջել որ անոնք միայն ընդունին եկեղեցական վիճակ որք անկեղծապէս հաւատացեալ են։ Որ կարողն է այն թող տանի այս բեռ, ճշնում չկայ ո՛չ մէկուն վրայ։ Որ կոչումն ունի՝ նա՛ թող յօժարի յեկեղեցականութիւն։ Եկեղեցականի մը համար ամենամեծ յանցանքը ժողովուրդը գայթակղեցնելն է։ Որչափ ալ ժողովրդեան ականջը լեցուած ըլլայ իւր եպիսկոպոսաց և վարդապետաց ոմանց վարուց ու բարուց վերաբերեալ զրոյցներէն, աշխարհիկ կեանքով զեղծեալ կուսակրօն կղերի մը գայթակղական վարմունք միայն յոռի տպաւորութիւն կ'ընեն, միշտ քար մը կը գլորեն սրբազան չենքէն որ ամենուս որոնի մէջ կառուցեալ կը մնայ ի մանկութենէ անտի, ի նախնեաց անտի, և վա՜յ այն հոգեւոր, այն անտեսանելի այլ ճշմարիտ սրբավայրը քիչ քիչ քայքայող թուլարարոյ ու թերահաւատ եկեղեցականութեան։ Բրիստոս ինք կը դատապարտէ զայն, գայթակղութեանց վրայ իւր գեղեցիկ խօսքերուն մէջ։

Այժմն կարդի կուսակրօններու համար, մեր նախնիք Վանքերը սահմանած էին, ուր կը բնակէր ո՛չ միայն Վանահայրն, այլ և Առաջնորդ եպիսկոպոսն իւր վիճակն հովուելու համար, ուր կը բնակէին քարոզիչք որք պարբերաբար կը շրջէին թեմերն, ուր կ'ուսանէին և կուսուցանէին գրաբար անդամք կղերին, և ուր կ'աղօթէին ու կ'ապաշխարէին սրբազան։ Կուսակրօն կղերն ի քարաս այցելութիւնք պատահական էին, և միշտ սակաւ օրեայ։ Աշխարհի փորձութիւններէն կուսակրօններն հեռացնելու համար այս միջոցը գտած էին մեր երկիրեայ նախնիք։ Եթէ պարագայք այս վիճակի փոփոխումն հարկաւոր ըրած են, պէտք չէր սակայն որ հակառակ ծայրայեղութիւն մը յառաջ գար, և ոմանք կուսակրօնք չափազանց յարէին աշխարհիկ կեանքի՝ անոր մէջ խորասուզելու և իրենց բարոյական համբաւոյն հետ իրենց հոգեւոր ասպիճանին ևս պատիւն ընկզմելու չափ։

* * *

Բայց արդէն շատ խօսեցանք մեր կուսակրօն կղերին վրայ։ Դանք ամուսնացեալներուն։

ՔՂՂԱՔԱՂԱՔ

ՎԵՀ. ՎԻԼԻԹՈՐԻԱ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

Վեհ. Վիլիթորիա Թագուհին մինչեւ մայիսի սկիզբը (Ն. Տ.) պիտի մնայ ցամաքային երրոպիոյ մէջ։ Մայիս 2ին Տարմշտատ պիտի մեկնի, և ի Ֆլէսինկ պիտի նստի իւր Վէյլզ-Բոր-Աշերդ զբօսանքն, որով Ուինտսոր դղեակը պիտի դառնայ, Ուայդ կղզւոյն մէջ։ Տարմշդատ երթալուն հետեւանքը պիտի լինի եղեր հաշտութիւն Գուլկարիոյ նախորդ իշխանին հետ, որ երդչուհւոյ մը հետ ամուսնանալէն ի վեր, համարում չեր վայելեր անգլիական և գերմանական արքունեաց մէջ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԱԳԻՐՔ

Անցեալ օր ֆրանսական երմտացոյցին վրայ կը խօսէինք, ֆրանքի հաշուով։ Անգլիոյ տարեկան ծախքն ևս, դարձեալ ֆրանքի հաշուով, 1891—92 շրջանին մէջ եղած է երկու միլիառ 248 միլիոն 200 հազար ֆր., մինչ անցեալ տարի երկու միլիառ 255 միլիոն 600 հազար ֆր. եղեր է։ Թէպէ վրայ տուրքն արտադրած է 85 միլիոն 850 հազար ֆր., ծախսոյ տուրքն 248 միլիոն 800 հազար ֆր. և այլոհովն առնուած է 750 միլիոն ֆր. տուրք, գրեթէ կէսն ամբողջ տրոց։

Պ. Գօշէն հաշուած է թէ 1841ին ամեն Անգլիացի կը սպառէր տարեկան 13 ունկի ծխախոտ։ 1891ին մէկ տարուց միջոցին անձինք Անգլիացի սպառած է 26 ունկի ծխախոտ, ճիշդ կրկնակը 1841ի սպառմանն։ 1841ին անձնիւր Անգլիացի կը սպառէր

—)(35)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՌ

ՍԱՆՏՐԻՅԵՈՆ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԳՈՐԾԱՏԱՆ ՊԱՐԻԿԸ

Ժան Լէկրան նոյն տեղը մնացած էր, արձանի մը պէս անշարժ, մեռեալի մը պէս դժգոյն։

Ցանկարծ, պառաւ կին մը դուրս ելաւ ցանկապատէն եւ տնկուեցաւ երիտասարդին առջեւ։

Մատըլօնն էր. մուրացկուհին։

Ի տես անոր, Ժան Լէկրան զայրոյթի յարժում մը ունեցաւ։

—Հոն պահուրտած էր, և ամեն բան լսեց, ըսաւ ինքնին։

Պառաւն անոր կը նայէր խորամանկ կերպարանքով մը։

—Ի՞նչ կընէիք հոդ, ցանկապատին մէջ, Մատըլօն, ըսաւ երիտասարդը խիստ ձայնով։

—Հոն փռուած էի իմ տկար սրունքներս հանգչեցնելու համար, պատասխանեց Մատըլօն։

—Սուտ էք, կը լրտեսէիք։

—Բայց, բայց··· թոթովեց պառաւը։

—Ձեր սովորութիւնն է այն, ամեն մարդ գիտէ, եւ օր մը վերջապէս սուղի պիտի նստի ձեզ այդ բանը։

—Պարոն Ժան, պատասխանեց պառաւը, իր համարձակութիւնը վերստանալով. մարդ չի լրտեսեր այն բարի մարդիկը որոց պէտք ունի ապրելու համար։

—Ցանկապատին մէջ պառկած կը քնանայի՞ք, հարցուց երիտասարդը։

—Իրաւ որ ոչ, չէի քնանար։

—Ուրեմն մոի՞ կընէիք։

—Շատ սիրուն բաներ կրսէիք, պարոն Ժան, եւ խուլ ըլլալու պարտաւոր չէի ձեզ լսելու համար։ Եւ սակայն չատ աղէկ եղաւ որ ես հոս գտնուեցայ մինակ, առանց որոյ···

—Հէ՞, ի՞նչ ըսել կուզէք։

—Օ՜հ, ինչ որ ըսել կուզեմ···

—Տեսնենք, ի՞նչ լսեցիք։

—Բայց ձեր լսած բաները, պարոն Ժան, լսեցի որ օրիորդ Անկլատ ա՛լ չուզեր ամուսնանալ ջաղացպանին որդւոյն հետ. և ասիկա չատ աղէկ մտածուած է իր կողմէ։

—Ա՛հ, այդպէ՞ս կը կարծէք, Մատըլօն։

—Այո, պարոն Ժան։ Ա՛լ աւելին ըսելու չեմ· բայց գուք ազնիւ սիրտ մը ունիք, պարոն Ժան, ձեռուընդ միշտ բաց է, եւ բարի էք, նոյն իսկ այնքան բարի որ չէք կրնար կարծել թէ այս աշխարհիս մէջ գէշ մարդիկ կան։

—Ազէ՛կ, կը բաւէ, ալ աւելի մտիկ ընել չեմ ուզեր։

—Հէ՛, հէ՛, բայց ինձ կերևայ թէ արդէն լաւական բան գիտէք, պարոն Ժան։ Նախ գիտէք թէ Փարիզուհին ա՛լ ամուսնանալ չուզեր և ասոր պատճառը կայ։

—Ի՞նչ պատճառ, հարցուց երիտասարդը։

—Խաչոր, չատ դիւրին է գիտնալ··· բայց աւասիկ, ձեր աչուքները միշտ անոր դէմքին ուղղուած էին, իսկ ես տեսայ···

—Տեսա՞ք։

—Տեսայ որ անտառապահին դեղեցիկ աղջիկը յղի է։

Ժան Լէկրանի կուրծքն ուռեցաւ եւ խռպոտ ձիչ մը արձակեց։

Մատըլօն չարունակեց նորէն ժպիտով մը որ կը կնճռոտեր իր շրթունքն և երկու խորունկ ծալքեր կը պեղէր իր թոյլ այտերուն վրայ։

—Այսպէս կը պատահի յաճախ այս խեղճ աղջիկներուն դորս մեծ քաղաքը կը դրկեն։ Կը տեսնէք, պարոն Ժան, մոր մը աչքն, այսչափ··· բայց վերջապէս ասիկա պատճառ մը չէ դային արհամարհելու, այս խեղճ փոքրիկ Կապրիէլը. առաջինը չէ ինք ևս, անշուշտ, վերջինը չպիտի ըլլայ··· վերջապէս, ասանկ, անիկա յղի է, եւ հանկարակ այդ բանը ծածկելու համար ըրած փորձին, յայտ ցանդնման կը տեսնուի ինչպէս քիթը դէմքի մը վրայ։

Ժան Լէկրան ա՛լ մտիկ չէր ըներ։

Մէկ վայրկենի մէջ, նախ կարմրած էր իբր թէ արիւնը պատռէր իր այտերուն մորթը, ապա կապարագոյն եղած էր։

—Մուրացկուհւոյն ուսերէն բռնեց, եւ սաստիկ սեղմելով դոյտս։

—Ադէկ մտիկ ըրէ ըսելիքս, Մատըլօն, պռաց ձայնով մը որ կը յայտնէր իր սիրտը կրծող կատաղութիւնը, դուն բոլորովին չար չես, բայց դէշ լեզու մը ունիս, եթէ լեզու· ամեն մարդ բու բամբասանացդ, քու զրպարտութեանցդ ենթարկուելու է· բայց կը հրամայեմ քեզ, կը լսե՞ս, կը հրամայեմ քեզ մոռնալ ինչ որ այսօր տեսար և լսեցիր։

Եւ Ժան կը ցնցէր պարկաւոր պառաւը՝ հաւասարակշռութիւնը կորսնցնել տալու սոսկման։

Ցարտճուն կատաղութեամբ մը շարունակեց·

—Ադէկ կը հասկնա դիս, այնպէս չէ՞, Մատըլօն։ Զգուշացիր ուրեմն ինձի ըսածդ մէկուն պատմելու. աւելին կուգամ··· կարգելում քեզ երբէք չի խօսիլ Կապրիէլ Անկլատի վրայ։

Մուրացկուհին փորձեց պատասխան մը թոթովել։

Բայց երիտասարդն առաջին բառէն իսկ ընդմիջեց զնա գոչելով·

—Չեմ ուզեր որ սուտ խոստում մը ընես· լեզուդ քեզ պիտի քաշես, առա՛ թէ ոչ··· Ցետոյ, ակնարկով մը որ ոսրոռուռ մը անցուց պառաւին մարմնոյն մէջէն·

—Եթէ երբէք իմանամ որ Կապրիէլ Անկլատի վրայ չաղակրատեր ես, զգուշացիր իմ բաղուկիս կամ դաւաղանիս տակ գըտնուիլ, և ալ ջաղացք մի՛ դար· վասն զի եթէ ջաղացպանին տունը մնես, իմ սպասաւորներուս ձեռքով չպիտի վնասեմ զքեզ անարոյական կնկան մը պէս, այլ ե՛ս, Ժան Լէկրանը, պիտի կոտրեմ քու կողերդ։

Եւ երիտասարդը սոսկապէս հրեց մուրացկուհին, որ ցանկապատին վրայ ինկաւ։

Ցետոյ, կոկորդին մէջ հեծկլտանքներ ունենալով, արագ քայլերով կուղղուէր դէպի բլուրին գագաթն ուր կը կանգնէին հայր Լէկրանի երկու ջաղացքներն՝ իրենց մեծ թեւերով որք անշարժ էին։

ԺԴ.

ՄԱՅՐԸ

Անգամ մը ևս Կապրիէլ իւր ֆիզիքական ուժն սպառած էր՝ վախնալով որ Ժան Լէկրանի հանդէպ պիտի տկարանար։

Երիտասարդին երեւումը սոսկալի եղած էր իրեն համար, եւ հրաչիւք կրցած էր ինքզինքին տէրն ըլլալ, եւ բարոյական ուժ ունենալ մէկ հարուածով ջախջախելու համար այն յոյսերն որք այլ ևս չէին կրնար իրանալ։

Մեծաբոյլ հեռացած էր Կապրիէլ եւ չուտով մը իւր հոր տան ետին հասած էր։

Կանգ առաւ և ցանկորսին կրթնեցաւ։

—Օ՜ն, ըսաւ իւրովի, դաւաթը ցմրուր քաշելու եմ։

Խեղճ աղջիկը նոր և անողոք փորձութեան մը կը դիմէր և Աստուծմէ կը խնդրէր ուժ տալ իրեն։

Ինչպէս որ առաջուընէ միտքը դրած էր, առանց չատ դժուարութեան յաջողեցաւ անցնիլ պատէն՝ իւր ձեռքին հասած ճիւղերուն օգնութեամբը։

Կամաց կամաց, Կապրիէլ կը յառաջանար։ Կը ճանչնար ծառատունկերն որոց պրպտիութիւնը և խնամքը տեսած էր։ Աւասիկ վարդագոյն և սպիտակ սարթենները քարէ սանդուղքին իւրաքանչիւր կողմը, որոց ատիճաններէն իջնելու է բակն հասնելու համար զոր, ամառը, չորս հին թմբիներ կը հովանաւորեն։

Այնկողմը, պատին դէմ, քանի մը վարդենիներ, անցելոյն բարեկամներ, որոց ամենէն գեղեցիկ վարդերը կը բրցուներ, առանց զորս կուտար Ժան Լէկրանի՝ պատին վրայէն։ Այո, հոն են, այս հին բարեկամները, բայց չատ երեսի վրայ թոթուած։

Կապրիէլ երիչոտութեամբ կը յառաջանայ։

Աւասիկ գարգմանակաւոր եղբեւանները։ Ճիւղերը մէկդի ընելով, կրնայ տեսնուիլ բնակարանին մուտքը։

Դուռը կերեւէր Կապրիէլի աչացը՝ մանուշակի ծաղիկներէ ձեւացած շրջանակին մէջ։

Արեւին վերջին ճառագայթները, որ հորիզոնին տաք մուչին մէջ կանհետեր, կ'ոսկեզօծեն որդնահար փիդկերուն ապակիները։

Մէն մի քայլին Կապրիէլի յուզումը կաւելնար։ Սարսռած էր կանգ առնուլ չուզենալու համար և հանգարտելու համար իր սրտին անկանոն բաբախումները։

(Շարունակելի)

զարգացման։

—Ես ինձ համար ոչինչ չեմ խնայի, ինչպես ասացի, ամենայն ջանքերս կանեմ, որ ինձ հանձնված գործը գլուխ հանեմ։ Ես ինչպես ասացի, ինձ համար ոչինչ չեմ խնայ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԻՋԻՆ ՍՈՒՏԻՆ ՀԵՏԵՎԱՆՔԻ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՐԳԱՑՈՒՄԸ

Տարիներին	Ստանձնելիք գիծ	Ավարտված գիծ	Մնացեալ գիծ
	մղոն	մղոն	մղոն
1890	5.925	0.036	5.889
1891	5.574	0.389	0.246
Գումար	6.074	0.016	0.018
Մնացեալ	6.189	0.002	0.115

1890թ 5,077.04 սահ. ունի կամ կենդ մի-ավարտյալ մասամբ ավարտված գիծ։ Ամենամեծ գիծը 1890թ սեպտեմբերի 31-ին բացվեց Ալեքսանդրապոլ-Կարս գիծը։ Գիծը 67 մղոն է։ Գնացքը մեկնում է Ալեքսանդրապոլ կայարանից։ Գնացքը ամեն օր մեկնում է Ալեքսանդրապոլ-Կարս գիծ։ Գնացքը մեկնում է Ալեքսանդրապոլ կայարանից։ Գնացքը

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒՑ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,439 944
ՀԱՍՈՅԹ 1890 ՏԱՐՈՅ 2,488,197

ՆՕՐԹՀԲԷՆ ԼՕՅՍԻՈՐԸ ԼՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,975,500
ՀԱՍՈՅԹ 1890 ՏԱՐՈՅ 1,048,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր դնով, և իրենց գոյ տուրքերուն Իրաւացիութեամբ մեծ դումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի դիւրին հաշուով մինչ [illegible] ծուածած գումարին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ.

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս ի՛ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել։ Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 Բ. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ կ. Պոլսոյ վերապահեալ հրեք Ընկերութեանց

Maladies de Poitrine
GUÉRIES PAR LE
SIROP de HYPOPHOSPHITE de CHAUX
de GRIMAULT & Cie, Pharmaciens à Paris

Պու շուրուպ էն զիեատէ էսկի վագթ-լարտան պէրու Թանըլմը օլան շուրուպ-լարտան օլուպ, տպիռնա մէնֆաաթը ազիէսի վէ սիրիասը կէօրիւք կէլմիշ տիր։ Մէգէր շուրուպան սախթէյինին թանըլմասը իչին, չիչէսինին պէրզէ չէքիլմէսէ օլմասրնա, բէնկինին բէմիպէճէ օլուպ, վէ իւզէրինէ տախի Կրիմօլ վէ գումմանեա իմլասը պուլունմասրնա տիգ-դաթ օլունմայրդ իդիոլա իտէր, պու իւչ սպէսմէթէն գանղսի էքսիք օլուր իսէ սախթէ տիմէք տիր։

Պու շուրուպ էքսիրիւկիւ, կիհէլերի հասրլ օլան Թէրի ոտի խլէտիքտէն պայդա, պօղող իլիթէրիմէ, վէ իչէր-սէքի տէրիլիրմէ իւչիմէթիլէրէ (գաթար), վէ գօնսնդպսին սէնիկէն պիր նէվի վէրէմմ վէ վէրէմ իլիթիմէ տախի մի-գիտ տիր։ Վէ խասթաեր եղլայ պի մէճայ պէրրադպտա պուլունան վէ ուզուն սիրէն սրթմաեր տախի կէչէրիր։

Պուլունուր Փարիստէ Վիլիէն օսգաղ-ղընտա, 8 Նիւէրօլու էճզախանէտէ, վէ նամատր էճզախանէլէրտէ։ A. C.

INJECTION AU MATICO
de GRIMAULT et Cie
Pharmaciens à PARIS

Բարիստէ Վիլիէն օսգաղ-ղընտա 8 Նիւէ-մէրօ իլէ մուրաղամ մաղազատա մուգեմ կրիմէղ վէ Գումմանեասրնդն, Բէրու-մէ-մալիքինէ հասրլ օլան Մաթիքօ պարաճը կաբրազարընտան Թէրթիպ իլիմիզ օլտուգ-ղու իչպու չիրինկա սուռու, պիր գաչ սէնէ զարիրնտա տիւնեանդն հէր թարիքնտա քէսպի չէօհրէթ իլէմիզ տիր։ Պու իլաճ էն չէտիտ ազնիրրարը (էքզիման) ազ վազրթ զարիրնտա էյի իտէր։

Բարիստէ Վիլիէն օսգաղ-ղընտա 8 Նուամ-էրօ իլէ մուրաղամ մաղազատա վէ ասիր մէշհուր էճզանանէլէրտէ պուլունմուր։ C

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻԻՆ

Ցաքթոր Ա. Լերի ջերմային հիւանդութեան, այս գեղն որ անխաբեն բաղադրութիւն մի է զանազանութեանց, է դանդնամամ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճաճանմուտ վայրերու ջերմառ կլիմայից վառ ու տապանեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ազաքնիչ ազդեցիկ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդիանցը ոտոյգ գիտաւորմամբ։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող մանուածք ան վնասաբերի նիւթոյ միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արիան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ցաւերս և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց սա անունները տրուած է. ջերմն և ապառուտ, թունաւոր ջերմ, պաղբերական ջերմն, բնդհատեալ ջերմն մանդալին անդ և հրատաղ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղերը ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճաճանմուտ վայրերէ բուրեալ մանհասատ նիւթերով, կամ բաց տարանցներէ և ակամներու ծակ տիներէն ելած թունաւորը կազդեալ, զորս մարդիկ կը ծծեն ընչառութեամբ։

Այսերի ներսի ու տենդից դէպը կը ընդէ այդ գունաւոր նիւթոյ կամ կազդուս ազդեցութիւնն և դուրս կը վանե զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործառութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգի համեմատ գործածուի։ Որ ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ 2)

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Երեւելի Ա. Էլլիս, Կ. Պոլսոյ և Օրենսպէս մէջեր

ԹՈՄԱՍՈՒԻԼԻԱՆ ՈՐԴԻՊԷԼԷՊ

Առասպ	Թանոյ	Առասպ	Թանոյ	Առասպ	Թանոյ
Ազգանս	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բաղերմն	3200
Աշէլլ	3000	Կաշիէս	5500	Բանտեր	1700
Աբօլլ	8500	Կիդանս	2200	Բլանիօ	1500
Արկօ	2300	Կօզս	1800	Բօլլ	1000
Արիսդոգ	5000	Կրօնս	2200	Գուբիգս	2800
Գասանս	3000	Հիբս	2000	Դիանթիս	4400
Գօրտինս	2200	Հիտալկս	3600	Դիմոլդս	8200
Գլավս	2000	Հինտուս	7000	Լոլլս	8000
Գիշիալ	8800	Հումպեր	1200	Լոմիս	8500
Գէշլրս	2600	Լյասկս	5000	Լօգարիս	3500
Գայիասս	2500	Ճիանս	2300	Մայերս	4000
Գասէս	2100	Բէլլս	2000	Մանդիակս	8200
Գաբս	2000	Բօլբինս	4200	Սաբգիս	2000
Գօմս	2700	Բօվլս	2200	Սիլիս	2000
Զիբասկս	5000	Լէս	2000	Սօրենսս	4300
Դրիս	2500	Լեբանիս	4500	Թ. Ուիլլրն	3000
Գօլբրասս	3400	Լիմիզրնս	3000	Թուրսս	1200
Տիրս	2500	Պայսն	1500	Թօրիսս	2800
Տօմինս	2500	Պարենկս	4300	Թորբիասս	900
Տուբս	4800	Պարբէլլս	6500	Ուրպինս	5000
Տրաբս	2100	Բիլս	2000	Վէլթուրնս	5000
Էսպնամն	2600	Պուբինս	3100	Եեսս	3600
Էտսորասս	8000	Դէբս	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրս	3200	Օրլանս	3000	Տիֆիայնս	200
Էրաթս	2600	Օթելլս	5000	Տրամպս	200
Ֆայլբն	800	Գրոսնս	4500	Ջերս	140
Ֆիտս	700	Գէբս	2000	Մոռքիթս	120
Էֆիբրլն Մանարք					8000
Բիրթիրն Մանարք					8000
Լէդիրն Մանարք					8100

«Եէսս» շոգենաւը, նաւապետ Մուռ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն սատ կնապատուի յառաջիկայ շորեքշաբթի, ապրիլ 27ին։

Ուղեւորներու համար ամն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒՅՏՍՈՆ
Գրագնալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւլլէթ
7 խան, Ղալաթիա

ՖԱՆԵԼԱՑԻ ՀԻՄԱՐԱՆ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՍԼԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Ի Մահմուտ փաշա, Քիւրքի խան, Թիւ 26 եւ 15, եւ Պահճէ Գարու, Մարսատանքկարգ Թիւ 44 Թօհաֆիլէի վաճառատունը.

Թէ՛ մեծ և թէ՛ փոքր քանակութեամբ՝ արանց, կանանց և տղայոց համար՝ անխառն բրդէ մանածէ եւայլն. ուզուած թանձրութեամբ և ուզուած չափով յանձնարարուի Միւնք կ'ընդունուին ու պատրաստ կը ծախուին Փանէլա չապիկներ, վարտիքներ, փիսոցներ եւայլն։ Մեր ապրանքները կը մրցին եւրոպականներուն հետ թէ՛ ուժգնութեամբ, թէ՛ դիմակցութեամբ և թէ՛ իրենց նորը ճաշակով։ Ցանկացողք ամէն կերպիւ գոհ պիտի մնան։

ՅՈԴԱՑԱՒԸ ԵՒ ՄԻԶԵՆՑՔԻ ՔԱՐԸ

ԶԵՆ ԿՐՆԱՐ ԲՈՒՄԻԼ ՍԱՌԱՆՑ ԼԻԹԻՒՄ

Շ. ԼԸ ԲԼՏՐԻԼԻ ԼԷՐԷԼ Ապէ հատիկները, փոքր քանակութեամբ առնուելով, քիչ ատենուան մէջ ի՛անհետացնեն աւազն եւ քարը (մէզին հետ մէկտեղ քչուող միւս անլուծելի նիթերն ալ)։ Ասով է որ ամէնքի ազդեցիկ են վերոյիշեալներու հիւանդութեանց դէմ։

ԼԸ ԲԼՏՐԻԼ, ԵՒ ԸՆԿ. Ի Բարիզ եւ դեղատանց մէջ։

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Ի ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ 211 ԹԻՒ,
ԵՒ Ի ՂԱԼԱԹԻԱ ԷՍԿԻ ՍԱՆՏՐԳՃԼԱՐՕՐՃՈՒԼԱՐՕՐՃՈՒԼՈՅ, 77 ԹԻՒ
ԱՌԱՆՑ ՀԱՄԱԶՍԱՆ ԳՈՆԷԼՆ ԽԱԲՈՒԻԼ Է

Գիտան տարիէ ի վեր արհեստիս բարգաւաճմանը նախանձախնդիր մեր մեծարգոյ յաճախորդներն գոհ ընելով, իրաւամբ մեծ քաջալերութիւն վայելելէն, եւ որովհետեւ յաճախորդաց շտեսելն Ղալաթիոյ կողմը կը գտնուին, ուստի պարտաւորեցայ վերոյիշեալներս թուով մտնելիս մը բանալ թոստանայով դարձեալ կամք տալուն, նիւթն հաստատուն եւ ազնիւ, ձեւն բան ամենայնի նրբագեղ, և գինն կարելի եղածին չափ ցածն շինել։ սակայն պէտք է գիտնալ թէ, մեր այս առնութեան ակդրուելը ոչ թէ ոմանց նման անպիտան նիւթ գործածելով խաբել է, այլ եւ գլխաւորաբար նիւթեն երեսպէն ուղղակի բերել տալս. եւ խիստ քիչ շահելու լաւագործութեան վրայ հիմնեալ է։

Պոթին կալոշ	ՊՐ. 95	Սկարբին	ՊՐ. 52
Մանթարը Պօթին	» 75	Գարի սկարբին	» 45
Պոթին	» 67	Կոճակաւոր պոթին	» 75
Մոկ	» 140	Կանանց մուճակ	» 35
Մոյկ և կալոշ	» 130	Կանանց սկարբին	» 40

Ապապրուածներուն վրայ տասը դրուշ յաւելում կըլլայ։

MIGRAINES, MAUX DE TETE
GUARANA

Բարիստէ մուռիմ էճզանը կրնամ վէ Գումմամասրնդն թէրթիպ էիմիզ օրտուղու Կուարանա նամ իլլաչ Թրազիլեան պիր բաբէր, պիր ագէերլի սու իչինա էրիտիլիպ էիլտիքտէ, Միկրէն տէնիկէն պաղ ադրիրներն, վէ ոնիրի ադրիսրնը, վէ սսպիր էնէրտիա պաղ ադրիսրնը սէֆի իտէր։ Սամանը, խպալ, վէ ամէնէ տոպի բէք ֆայտէլի օրտ։ Աքիսն վէ պիսմիթ կիսրի դասպէրդ վիրճի մուալիճէլէր ալէրինէ պու մուալիճէ գալ լանրսրա տա-հա էյի սրը, վէ հէմոտ գանը պիր եէրէ ճէմ իթմէյինէ։ Էր պիր գուտուսա 12 բաբէթ պուլունուսա, իւրէրինտէ տոպի Կրիմօլ վէ Գումմանեասրնդն իմլասը վարտիր։

Բարիստէ Վիլիէն օսգաղ-ղընտա 8 Նուամ-էրօ իլէ մուրաղամ մաղազատա վէ ասիր մէշհուր էճզանանէլէրտէ պուլունուր։ C

COMP RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երեքեակութիւնք

Բշ. 13 25 Օտեսայի ուղղանգ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 14/26 Աւէքսանդրիոյ ուղղակի ուղղանգ, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէեանի ճամբով
Դշ. 15 27 Սէվաստոպոլի ուղղանգ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 15/27 Ուղղանգ գէպի Փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ պոթիւմ, առաւօտեան ժամը 11ին։
Հշ. 16/28 Օտեսայի ուղղանգ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Ադգ — Ապրիլ 15/27, երեքշաբթի օրը կ պրլ-ուն գէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիքալի, պէյրութ, Յաֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւն։ 10

MERVEILLEUSE DÉCOUVERTE!
Plus d'ASTHME, Plus de SUFFOCATIONS
Les *Papiers*, les *Poudres*, les *Cigarettes*, à base de narcotiques, calment momentanément vos *souffrances* *épouvantables*, mais vous tuent *sûrement*.
ASTHMATIQUES!
Le SEUL CURATIF de l'ASTHME,
Le SEUL REMÈDE INOFFENSIF qui GUÉRIT, c'est la
LIQUEUR DE L'ÉTOILE
du Chimiste Lastes, perfectionnée et préparée par
Mario LECHAUX, Phn-Cien, 164, r. Ste-Catherine, BORDEAUX
Une intéressante Notice, contenant tous les renseignements sur la *médication* et de nombreuses attestations de son efficacité, est envoyée gratis et franco à tous ceux qui la demandent.
DÉTAIL: Dans toutes les bonnes Pharmacies.

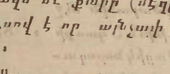

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէլիա և Պարսամ դէջա կանոնաւորապէս բանող

Սամսուն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Ամենէ որ ապրիլ 27ին Մարսիլիայէն և մայիս 3ին կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Սմիրնէն որ պիտի մեկնի մայիս 3ին

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ապահովութիւն

Նաւագոյնքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմեմէլ առ գործակատարն
ԹՕՄՍՈՆ ԲԸԳՈՒԻ
Մոմհանէ Սիրէ ֆիրան ւէղ
5

Արտօնատէր Ս ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՅՈԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԼՐԱԳՐՈՒ

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՏԻԱՖԱՆ
Կ. ՄԱՆՋԻՈՒՅԼՈՒ ԵՒ ԸՆԿ.
ՓԱՐԻԶ — 32, Օբերոյի ծառուղին, 32 — ՓԱՐԻԶ
ՀՈԳԵԿԱՀԱՐՍ ՄԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՆԻՒԹՔ

ՏԻԱՖԱՆ

ՓԱՌՏՐԱ. ՍԱՌԱ. ՊԷՆՈՒՍԻՐ

Ռուսական Օ տը Բոլոնը
Ա. լա Թօ Տէլօքանեի ջուր
Ֆետորա անուշահոտութիւնք
Աճառք, էքսթռէ, արդուզարդի ջուր, եւայլն

Ռէժանի անուշահոտութիւնք
Սառա Պէռնար
Տիաֆան կաթ Իռիսի

Կը վաճառուի հոտեղինաց ամէն ապէկ վաճառատանց մէջ։

OREZZA

Հանգային ջուր երկաթախառն բրուածով, ամէնէն հարուստ երկաթի եւ ասիս բառպոնիրի մասին։
ԱՏՍ ԶՈՒՐ ՄՐՑԱԿԻՑ ԶՈՒՆԻ
ՍՏԱՄՈՔՍԱՑԱՒԵՐՈՒ—ՏԵՆԴԵՐՈՒ—ՔԼՈՐՈԶԻ—ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԵԱՆՑ
ԵՒ ԱՐԵԱՆ ՆՈՒԱԶՈՒԹԵՆԷ
ՑԱՌԱՋ ԵԿԱՆ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ՀԻՄԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ՈՐՈՒՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԱՆՈՒՇԻ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԻ ՍՊԱՍՆԻ ԱՆՈՒՇԻ ՍԿԱՀԱՆԵՐ, ԴԳԱԼՆԵՐ ՈՒ ՍԿՈՒՏԵՂՆԵՐ
ԴԵՂԱԿԵՑՑ ԵՒ ՋԻՐԴԱՐՈՒՆ

Վերոյգրեալ նիւթերն, արգիւնք տեղացի հայ արհեստաւորաց ճարտարարուեստին, արծաթազօծեալ են հարիւրայոր արծաթով ու նուրբ ճաշակաւ մը պատրաստուած և բուն իսկ արծաթեայ անօթներէն զանազանութիւն չունին։ Փափաքողք կրնան դիմել ի Պոլիս Մեծ Շուկայ Վարագէր խան, վարի յարկ, թիւ. 2, Յովսէփ Թօլեանի սենեակը։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԱՌԱՋԻՆ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵԼԻԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ
1892 Մարտ 4էն սկսեալ մինչեւ Ապրիլ 20 Երկուշաբթի

(Բոլոր կէսգիշերէն օրերէն) Եւրոպական եղեռէն կամարէ կէնոց լոքենաուոց երթեւեկութիւն։

Ա. Ա.

12 15 Եկեղեմ. Մեզդ. Պէյ. Թարդ. Եկեղ. (Եկեղ. ի ջոգ. Հետ պիտի հաղորդակցի) 38
1 40 Եկեղեմ. Մեսարդ. Պէյսիւքա. Թարդ. Եկեղ. Մրիկ. Ր. Հիսար. (Ր. Հիսարի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 37
2 50 Ր. Ա. Գալաթ Մեզդ. Պէյ. Թարդ. Պէյդզդ. անկից մինչ. Գանանիլ. Լուիական եղեռրդի նաւամատոյցները հանգիստով Գանանիլի շոգ. պիտի հաղորդէր. Ա. ու. օրերը Օրթ. է գատ Վանիք. Զէնկ Պէյլ Գէզ Պէշ. 37
3 5 Եկեղեմ. Մեզարդ. Պէսյիւք. Թարդ. Եկեղ. Մրիկ. Մրիկ. Պոյամ Ր. Հիսար. Ր. Հիսարի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի. (ուրբաթի օրերը Պէպէք. Արնավ. Գուրբ. Օրթ. 59
4 30 Եկեղեմ. Մեսարդ. Պէսյիւք. Թարդ. Եկեղ. Մրիկ. Մրիկ. Պոյամ. Ր. Հիսար. Պէպէք. Մրիկ. ուր. օրերը Արնավ. Գուրբ. Օրթ. 38
6 — Եկեղեմ Մեզդ. Պէսյիւք. Թարդ. Եկեղ. Մրիկ. Եկեղեմ Մրիկ Պոյամ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պէրիկ. 23
7 — Եկեղեմ. Մեզարդ. Պէսյիւք. Թարդ. Պէյդզդ Բարդ. Եկեղ. Մրիկ. Դանդ. Ր. Ա. Հիսարդանա. Արնավ. Զէնկէլ. Պէյլեր. Օրթ. Գուրբ. Պէշ. Իւակ. 25
8 — Ա. Բ. Գալաթ Եկեղեմ. Մեզարդ. Պէսյ. Թարդ. Եկեղ. Մրիկ. Մրիկ Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պէշ. 31
10 — Մեզարդ. Պէյ. Թարդ. Եկեղ. Մրիկ. Ր. Հիսար Արնավ. Օրթ. Պէշ. 28

Եկեղեցիներն կամարէ կէնոց ղոքենաւ

12 40 Մրիկ. Պոյամ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պէշ. 20
1 10 Եկեղ. Ամենաս Մրիկ. Պոյամ. Ր. Հիսար Պէպէք Պէպէքի Նաւամատոյցը հանգիստով ուրբաթի օրերը Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պէշ. 19
10 10 Մրիկեանցն ուղղակի կամուրջ 22

Ադամանտիանցն կամարջ կէնոց ղոքենաւ

12 15 Պէպէք Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պէշ. 23
1 Պէպէք Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պէշ. 20
1 20 Օրթ. ուղղ. կամրջ. [բացի ուրբ. Ե] 22
1 45 Պէպէք Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պէշ 25
2 25 Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պէշ. 23
3 — Պէպէք Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պէշ. ուրբաթերը 3 15ին 22
3 30 Պէպէք Արն. Գուրբ. Օրթ. Պէշ բայի ուրբ է 20
4 — Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պէշ Գաղ. բացի ուրբ. է 37
4 15 Օրթ. ուղղ. կամրջ. բացի ուրբ. է 32
4 45 Պէպէք. Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պէշ. 22
5 30 Պէպէք. Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պէշ. (բացի ուրբ. Ե) 28

Ադամանտ Եղեռէն կամարջ կէնոց ղոքենաւ

12 20 Վանիք. Զէնկէլ. Պէյլեր. Գուրբ. 34
12 30 Պէյդզդ Բարդ. Զուրդ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանան. Օրթ. (Գանանլի պիտի հրդեկցի.) (Ուրբաթերը բացի Օրթ. ից վանք. Զէնկ. Պէյլ. Գուրբ. 22
1 10 Պէպէք Գանան. Վանիք. Զէնկէլ. Պէյլեր. Գուրբ. Պէշիր. [բացի ուրբաթէ] 28
1 40 Պէյդզդ Բարդ. Եեկիք. Գանդ. Մրիկ. Ր. Ա. Հիսար Գանան. Արնավ. Զէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուրբ. Իւակ. Պէշիր. Գաղ. 1
2 5 Գանան. Վանիք. Զէնկլ. Պէյլ Գուրբ. Պէշիր. 34
3 5 Ա. Հիսար Գանան. Վանիք. Զէնկէլ. Պէյլերդ. Գուրբ. Պէշիր. 28
3 30 Պէյդզդ Բարդ. Զուրդ. Գանդրճա Ա. Հիսար Գանան. Օրթ. (Գանանլիի շոգենաւին կը հաղորդակցի. ուրբաթերը բացի Օրթ. ից Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուրբ. Պէշիր. պիտի հանդիպի) 32
4 20 Գան. Վան. Զէնկ. Պէյլ. Գուրբ. Իւակ. [բացի ուրբաթէ] 34
5 — Պէյդզդ Բարդ. Զուրդ. Գանդ. Ա. Հիսար. Գանան Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուրբ. Պէշ. 19
7 — Մրիկ. Ր. Ա. Հիսար Գանան. Արնավ. Զէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուրբ. Պէշիր. Իւակ. 1
9 — Պէյդ. Թարդ. Պէյդ. Բարդ. Զուրդ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանան. Արնավ. Զէնկ. Պէյլ. Գուրբ. Պէշիր. Գաղ. 20
10 25 Պէյդզդ. Գանան. Զէնկ. Պէյլ. Իւակ. (ուրբաթի օրերը Գանանլիէն ուղղակի կամուրջ). 23
11 — Գաղնիգ. Ուղ. կամրջ. (բացի ուր.) 19
11 15 Գանան. Ուղղակի կամուրջ բացի ուրբաթի օրերէ 25

(Բոլոր կէսգիշերէն օրերէն) կամուրջէն եւրոպական եղեռէ երթեւեկութեան լոքենաուոց ժամերը

1 30 Պէշիր. Օրթաք. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար 23
2 30 Պէշիր. Օրթաք. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Մրիկ. Եեկիք Թարդ. Պէզյան Մրիկ Բեշիկ. Գաղ. Պէշ. 37
3 35 Գաղաթի. Իւակ. Պէշիր. Գուրբ. Օրթ. Պէյլեր. Զէնկէլ. Արնավ. Գանանլի. Ա. Ա Ր. Հիսար Գանան. Մրիկ. Եեկիք. Բաշդ. Պէյդ. Թարդ. Պէզ. Եեկիքմանչիլէ. 38
4 15 Պէշիր. Օրթ. Գուրբ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար. Պոյամ. Մրիկ. Եեկիք. Թարդ. Պէյլեր. Մեզարդ. Եեկիքմանչ. 35
5 15 Իւակ. Պէշիր. Գուրբ. Օրթաք. Պէյլ. Զէնկ. Արնավ. Գանան. Ա. Ա Ր. Հիսար Գանան. Մրիկ. 23
6 — Գաղաթի. Պէշիր. Օրթաք. Գուրբ. Արնավ. Պէպէք. Ր. Հիսար Մրիկ. Եեկիք. Պէյդզդ Թարդ. Պէշիրդ Գանանլիք 1
7 — Պէշիր. Իւակ. Գուրբ. Պէյլ. Զէնկ. Արնավ. Գանան. Ա. Հիսար Գանան. Եեկիք. Պէյդզդ. Թարդ. Եեկիք. Գանան. Ա. Հիսար Գանան. Եեկիք. Բաշդ. Պէյդզդ 32
8 30 Պէշիր. Օրթ. Արնավ. Պէպ. Ր. Հիսար Մրիկ. Եեկիք. Թարդ. Մեզարդ. Պէյ. 28
9 20 Պէշիր. Օրթաք Գուրբ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Մրիկ. 24
10 5 Պէշիր. Օրթ. Գուրբ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Պոյամ. Մրիկ. Եեկիք. Եեկիք. Թարդ. Պէյդ. Մեզարդ. Եեկիք. (ուրբաթերը Պոյամ. Մրիկ. Եեկիք. Գաղ. Պէշ. 38
10 45 Ր. Հիսար Պոյամ. Մրիկ. Եեկիք. Եեկիք. Թարդ. Պեսիրտերէ. Մեզարդ Եեկիք (ուրբաթերը չկայ) 32
11 20 Եեկիք. Թարդ. Պեյ. Մեզդ. Եեկիք [ուրբաթերը Պոյամ. Մրիկ. Եեկիք. 39
11 35 Պէպէք Ր. Հիսար Պոյամ. Մրիկ. Եեկիք. Եեկիք. 1

Կամուրջէն Ադամանտիանցն երթեւեկութեան լոքենաուոց ժամերը

2 5 Կամուրջէն ուղղ. Պէպէք բացի ուրբ է 20
3 25 Կամուրջէն ուղղակի Ր. Հիսար [բացի ուրբաթէ. 37
4 10 Ուղղակի Պէպէք 22
4 10 Ուղղակի Պէպէք (բացի ուր. օրերէ) 28
10 35 Պէշիր. Օրթ. Գուրբ. Արնավ. Պէպէք Գանան. Ա. Ա Ր. Հիսար Գանան. Մրիկ. Եեկիք. Ր. Գանան. Գանան. Մրիկ. Պ. Ս. բացի ուր է 1
11 15 Գաղ. Պէշիր. Օրթ. Գուրբ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար. Պոյամ. 20
11 45 Պէշիր. Օրթ. Գուրբ. Արնավ. Պէպէք 28
12 — Պէշիր. Օրթ. Գուրբ. Արնավ. 25

Գանանլիի Ադամանտ եղեռ. երթեւեկութեան լոքենաուոց ժամերը

1 20 Ուղղ. Գանանլ. ուրբ. Իւակ. Գաղ. 2
3 — Իւակ. Պէյլ. Զէնկ. Պէպէք [բացի ուրբաթէ. Գանանլ. Ր. Հիսար Գանան. Մրիկ. Եեկիք. Գանանլ. Պ. Ս. Ուրբաթի օրերը]
2 20 Ուղղակի Ա. Հիսար 21
3 20 Ա. Գաղ. Գուրբ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար. Գանան. Ա. Հիսար Գանան. Մրիկ. Եեկիք. Բաշդ. Գուրբ. 19
3 30 Ուղղակի Գանանլ. (բացի Ուր. օրերէ) 34
9 5 Գուրբ. Պէյ. Զէնկ. Գանանլ. Ա. Հիսար Գանան. Ր. Հիսար Պոյամ. Գանանլ. Եեկիք. Թարդ. Պեզդ. 20
8 30 Պէշիր. Օրթ. Արնավ. Պէպ. Ր. Հիսար Մրիկ. Եեկիք. Թարդ. Մեզարդ. Պեզ. 28
9 20 Պէշիր. Օրթաք Գուրբ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Մրիկ. 24
10 5 Պէշիկ. Օրթ. Գուրբ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Պոյամ. Մրիկ. Պէշ. Եեկիք. Եեկիք. Թարդ. Պեզդ. Մեզարդ. Եեկիք. Պեզդ. 28
10 30 Պէշիր. Գանան. Ա. Հիսար Գանանլ. Բ. Պաղչէ Պէյդ Մեզարդ. Ր. Ա. Գանանլիք. 37
10 40 Իւակ. (Բացի ուրբաթէ) 19
11 — Պէշիր. Գուրբ. Պէյդ. Զէնկէլեբէյ Գանան. Պէպէք (Ուրբաթի օրերը Իւակ պիտի հանդիպի) 34
11 22 Գանանլ. Ա. Հիսար Գանանլ. Զուրդ. Բաշդ. Պէյդզդ (ուրբաթ. Գուրբ) 22
11 45 Գանանլ. Գուրբ. Պէյ. Զէնկ Վանիք Գանան (Փոխադրեալ ոգեորեան այս շոգենաւ Գանանլիի էն պիտի հանդիպի) 28
12 — Իւակ. Գուրբ. (Բացի ուր. և շաբաթէ) 15

Ադամանտիանցն եեեեիսաչալէեն ժամ 4 30 անցած և երեկոյները կամուրջէն ժամ 9 5ին Պէյդզդ